Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2011, sp. zn. 3 Tdo 105/2011, ECLI:CZ:NS:2011:3.TDO.105.2011.1

Číslo: 46/2012

Právní věta:

U trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 tr. zákoníku není trestnost komerčního zneužívání dítěte vázána na některý ze způsobů spáchání tohoto činu uvedených v odstavci 2 tohoto ustanovení ve vztahu k dospělým osobám.

Z hlediska naplnění znaků základní samostatné skutkové podstaty trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zákoníku tak není podstatné, zda k takovému komerčnímu zneužití dítěte došlo např. s jeho výslovným souhlasem či se znalostí obsahu a smyslu dohody s pachatelem o tomto jeho užití.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 14.12.2011

Spisová značka: 3 Tdo 105/2011

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obchodování s lidmi

Předpisy: § 168 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných G. H. a J. N. proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 6 To 38/2010, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 1 T 9/2007.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2009, sp. zn. 1 T 9/2007, byli obvinění G. H. a J. N. uznáni vinnými trestnými činy kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákona (tj. zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31. 12. 2009 /dále jen „tr. zák.“/) a ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zák. na tom skutkovém základě, že „v době nejméně od února 2005 do července 2005 ve Z. obžalovaný G. H. jakožto faktický vlastník společnosti R., spol. s r.o., se sídlem ve Z., provozující noční klub S. na téže adrese, po vzájemné dohodě s obžalovaným J. N. jakožto jednatelem této společnosti uzavřeli s níže uvedenými osobami, s

vědomím jejich nezletilosti, ústní smlouvy o finančních a dalších podmínkách vykonávání pohlavního styku za úplatu se zákazníky uvedeného klubu v jeho prostorách či na jiných místech, přičemž tyto smlouvy současně předpokládaly noční způsob jejich života ve spojení s požíváním alkoholických nápojů, a to konkrétně

– v únoru 2005 s V. K., která pak tuto činnost provozovala nejméně od 24. 2. 2005 do nejméně 13. 5. 2005

– v únoru 2005 s M. K., která pak tuto činnost provozovala nejméně od 24. 2. 2005 do 14. 10. 2005

– v dubnu 2005 s D. M., která pak tuto činnost provozovala nejméně od 22. 4. 2005 do 16. 6. 2005 a následně již jako zletilá od 17. 6. 2005 do srpna 2005

– v červenci 2005 s B. N., která pak tuto činnost provozovala od 19. 7. 2005 do 14. 10. 2005,

přičemž o odměny za pohlavní styk získané se obžalovaní s uvedenými děvčaty dělili".

Za tuto trestnou činnost byli obvinění podle § 204 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. odsouzeni k úhrnným trestům odnětí svobody, obviněný G. H. v trvání čtyř let a obviněný J. N. v trvání tří let, pro jejichž výkon byli podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazeni do věznice s ostrahou. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. a § 54 odst. 1 tr. zák. byl oběma obviněným uložen rovněž peněžitý trest, a to G. H. ve výměře 1 500 000 Kč a J. N. ve výměře 100 000 Kč. Obviněnému G. H. byl zároveň podle § 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. uložen trest vyhoštění z území České republiky na dobu pěti roků a obviněnému J. N. podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu a prokuristy v obchodních společnostech a družstvech a v zákazu výkonu hostinské činnosti a ubytovacích služeb na dobu čtyř roků.

Proti předmětnému rozsudku podali odvolání jednak oba obvinění a v jejich neprospěch také státní zástupce. O těchto odvoláních rozhodl ve druhém stupni Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 6 To 38/2010-2584, jímž podle § 258 odst. 1 písm. b), d), e) tr. ř. z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu. Za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. poté sám rozhodl tak, že obviněné na témže skutkovém základě jako soud prvního stupně uznal vinnými zločinem obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) trestního zákoníku (tj. zákona č. 40/2009 Sb., účinného od 1. 1. 2010 /dále jen „tr. zákoník"/) a přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Za to je podle § 168 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsoudil k úhrnným trestům odnětí svobody, G. H. v trvání sedmi roků a šesti měsíců a J. N. v trvání pěti roků a šesti měsíců, pro jejichž výkon je podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku byl obviněnému G. H. uložen peněžitý trest ve výměře 300 000 Kč, což představuje deset denních sazeb po 30 000 Kč. Pro případ, že by peněžitý trest nebyl vykonán ve stanovené lhůtě, mu soud uložil podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku náhradní trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců. Podle § 80 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku byl obviněnému uložen také trest vyhoštění z území České republiky na dobu pěti roků. Obviněnému J. N. byl vedle trestu odnětí svobody uložen podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku také trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu a prokuristy v obchodních společnostech a družstvech a v zákazu výkonu hostinské činnosti a ubytovacích služeb na dobu čtyř roků.

Shora citované rozhodnutí odvolacího soudu napadli obvinění G. H. a J. N. následně dovoláním, přičemž oba uplatnili dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Obviněný G. H. v odůvodnění tohoto mimořádného opravného prostředku předně namítl, že odvolací soud jeho jednání právně kvalifikoval jako zločin obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zákoníku a přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, jako spáchané ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, přestože v popisu skutku ani v odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů není jednoznačně obsažen a hlavně prokázán jednak prvek přimění, zjednání, najmutí, zlákání, svedení, dopravení, ukrytí, zadržování nebo vydání dítěte, aby ho bylo jiným užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla, a jednak jednání v úmyslu, aby dítěte bylo užito k prostituci. Skutková zjištění neumožňovala ani závěr o tom, že svým jednáním mohl ohrozit či ohrozil rozumový, citový a mravní vývoj dítěte umožněním mu vést zahálčivý a nemravný život. Dovolatel dále poukázal na to, že většinu času v rozhodné době trávil mimo Českou republiku a byť byl faktickým majitelem předmětného nočního klubu, o jeho chod se prakticky nestaral už jen z toho důvodu, že dostatečně neovládá český jazyk. Pro tento účel si najal spoluobviněného J. N., jehož hlavním úkolem bylo, aby zajistil správné, tj. především legální fungování společnosti. Dovolatelova trestní odpovědnost by tak přicházela v úvahu pouze za předpokladu, že by bylo zjištěno, že o provozování prostituce nezletilými dívkami ve svém nočním klubu věděl a že se s tímto faktem smířil, nebo tuto prostituci dokonce sám organizoval a řídil. Jinak mu lze klást za vinu pouze to, že jako faktický společník a majitel společnosti zaměstnal a trpěl špatného a neschopného jednatele J. N. Provedeným dokazováním žádné jeho vědomí o provozování prostituce s nezletilými osobami v nočním klubu S. zjištěno nebylo.

Dovolatel zpochybnil také správnost právní kvalifikace skutku jako přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku. Soudy podle něj nevzaly dostatečně v úvahu, že žádné z dívek de facto nijak neumožnil vést zahálčivý a nemravný život, neboť všechny již byly natolik mravně narušené, že se na jejich mravním, citovém a rozumovém vývoji nemohl žádným negativním způsobem podílet. Dokazováním znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, bylo zjištěno, že dívky buď provozovaly prostituci ještě předtím, než začaly pracovat v klubu S. (svědkyně M.) nebo byl jejich rozvoj narušen už vlivem působení rodinného prostředí nebo dřívějších přátel. Podle dovolatele tak nebyla naplněna jedna ze základních podmínek objektivní stránky dané skutkové podstaty, neboť u všech dívek již jistá morální zanedbanost či zpustlost nepochybně existovala již v době, kdy se ucházely o práci ve výše uvedeném klubu. Jejich působení zde tedy již žádné ohrožení pro jejich mravní rozvoj nepředstavovalo.

Obviněný považuje navíc rozsudek odvolacího soudu za rozhodnutí, kterým došlo k porušení zásady předvídatelnosti, neboť odvolací soud použil odlišnou právní kvalifikaci skutku, než tu, ke které ve svém rozsudku dospěl soud prvního stupně.

Své dovolací výhrady obviněný dále směřoval i proti výroku o trestu, který pokládá za nepřiměřeně přísný a neodpovídající povaze a závažnosti spáchaného skutku.

Obviněný J. N. v dovolání namítl nesprávné právní posouzení skutku jako zločinu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3, písm. d) tr. zákoníku, jehož se měl dopustit ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. V rozsudku popsaný skutek měl být podle něj právně kvalifikován jako trestný čin kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., jak to ve svém zrušeném rozhodnutí učinil Krajský soud v Brně. Ten podle názoru dovolatele zcela správně přihlížel k té skutečnosti, že nezletilé dívky měly již před započetím provozování prostituce v nočním klubu S. bohaté sexuální zkušenosti, byly dobře obeznámeny s povahou „práce“ v nočních klubech, s finančními podmínkami, které nebyly měněny a které akceptovaly, do klubu se dostavily z vlastní iniciativy, dobrovolně, volně se v něm pohybovaly, mohly jej svobodně opouštět, kdykoliv a kamkoliv odjet, včetně zahraničí, měly své partnery, prostituci provozovaly s jejich vědomím apod. Proto zvolil jako přiléhavější právní kvalifikaci jednání obviněných podle § 204 tr. zák. o trestném činu kuplířství, jehož objektem je nejen mravnost, ale alternativně též svobodné rozhodování člověka, když v

ustanovení o trestném činu kuplířství v kvalifikované skutkové podstatě podle odstavce třetího (§ 204 odst. 1, odst. 3 písm. c/ tr. zák.), zákonodárce počítá i se svedením či přiměním osoby mladší osmnácti let k prostituci a kořistěním z ní.

Dovolatel současně odvolacímu soudu vytkl, že sám ve věci rozhodl jinak, aniž by předtím provedl jakékoliv další dokazování. Už tím měl porušit procesní ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. Ve svém rozhodnutí pak odkázal na obsah skutkové podstaty trestného činu obchodování s lidmi podle § 232a odst. 1 písm. a) tr. zák., zařazené do trestního zákona jeho novelou s účinností od 22. 10. 2004, s tím, že tato základní skutková podstata je v poměru speciálním ke skutkové podstatě trestného činu kuplířství, neboť vystihuje zvláštní povahu a závažnost jednání jinak zahrnovaného oběma skutkovými podstatami ve vztahu k osobám mladším osmnácti let. Následně pak s ohledem na § 2 odst. 1 tr. zákoníku posoudil jednání obviněných jako zločin obchodování s lidmi podle § 168 tr. zákoníku. Podle dovolatele je však podstatné to, že nově použitou právní kvalifikaci skutku soud spolehlivě neprokázal. V žádném směru totiž nebylo zjištěno, že by vůči dívkám bylo použito jakéhokoliv fyzického násilí, event. že by tato nezletilá děvčata měla jakékoliv psychické či jiné následky. K těmto skutečnostem měl proto před svým rozhodnutím uvedené dívky vyslechnout. Místo toho nedůsledně postupoval tak, že plně akceptoval názor odvolávajícího se státního zástupce, aniž by se současně náležitě zabýval objasněním všech významných skutkových okolností činu, ačkoliv to z hlediska přísnějšího právního posouzení skutku jako trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zákoníku bylo nezbytné.

Své dovolání obviněný uzavřel tím, že spáchanou trestnou činnost nikdy nepopíral, ale je přesvědčen, že jeho jednání naplnilo znaky skutkové podstaty trestného činu kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. a nikoliv zločinu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zákoníku, jímž byl posléze uznán vinným.

K dovoláním obviněných se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřila státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“).

Za jedinou námitku hmotně právní povahy označila státní zástupkyně výtku dovolatele vůči nesprávnosti právního posouzení jeho jednání jako přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 písm. b) odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, kterou však považuje za zjevně neopodstatněnou. Zákonné znaky uvedeného přečinu byly podle ní bezpochyby naplněny, neboť z hlediska výše uvedené právní kvalifikace nezáleží na tom, zda osoba mladší 18-ti let již před jednáním pachatele nemravný a zahálčivý život vedla. Podstatné je, že jednání pachatele v ní tyto negativní návyky utvrzuje a posiluje. Správné normy chování v souladu se zásadami morálky občanské společnosti si každý jedinec osvojuje v průběhu života a velký význam v tomto směru nabývá především výchova mladých lidí, kteří by měli vyrůstat a žít v takovém výchovném prostředí, kde si zásady morálního chování osvojí, a zájem na řádné výchově osob mladších 18-ti let je tak objektem trestného činu podle § 201 tr. zákoníku. Pokud obviněný dívkám mladším 18-ti let umožnil provozovat prostituci v jím řízeném podniku, kdy tento způsob života je spojen s požíváním alkoholických nápojů a s nočním životem, pak jim bezpochyby nevytvořil vhodné výchovné prostředí z hlediska morálky ani mravnosti.

V návaznosti na tom státní zástupkyně rozvedla, že jak podle trestního zákoníku, tak podle starého trestního zákona tedy bylo možné trestné jednání obviněného posoudit pouze jako trestný čin kuplířství. Ustanovení § 189 tr. zákoníku přesouvá tento trestný čin z okruhu trestných činů narušujících občanské soužití mezi trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti s tím, že přebírá z ustanovení § 204 tr. zák. jen některé části. Základní skutková podstata byla doplněna o nové znaky (najme, zláká) a došlo k rozšíření škály trestů. Byla zcela vypuštěna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, uvedená dosud v odstavci 2 (spáchání činu za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné vážné újmy nebo zneužití tísně nebo závislosti). Tyto znaky je možné považovat za znaky jiných skutkových podstat (§ 185 tr. zákoníku a § 186 tr. zákoníku), s nimiž může

být trestný čin podle § 189 tr. zákoníku v souběhu. Vypadly i okolnosti spáchání činu na osobě mladší 18 let (odst. 3), resp. mladší 15 let (odst. 4). Na místo toho byla represe rozšířena o případy způsobení těžké újmy na zdraví (odst. 3) nebo smrti (odst. 4), provázené zvýšením trestní sazby. Z uvedeného je zřejmé, že použití nového zákona je pro obviněného příznivější a jednání je ve světle nové právní úpravy možné posoudit pouze jako trestný čin kuplířství podle § 189 odst. 1 tr. zákoníku.

Dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl obviněným G. H. uplatněn právně relevantně pouze námitkou, podle níž se nemohl dopustit přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, pokud mravní zpustlost a sklony k nemravnému životu u V. K., M. K., D. M. a B. N. objektivně existovaly již v době, kdy se ucházely o práci prostitutek v nočním klubu. Této námitce však Nejvyšší soud nepřiznal dovolatelem přisuzovaný význam.

Přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku se dopustí pachatel, který, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že mu umožní vést zahálčivý nebo nemravný život, spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky a pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu.

O umožnění vést zahálčivý nebo nemravný život jde tehdy, jestliže pachatel pro dítě, ať už přímo či nepřímo, vytváří podmínky pro vznik nežádoucích návyků a sklonů. Není přitom podstatné, zda již dítě vedlo nemravný život před takovým jednáním pachatele, protože jednání pachatele v něm tyto návyky utvrzuje a posiluje, jak na to konečně výstižně poukázala vyjadřující se státní zástupkyně (v judikatuře srov. též č. 65/1999 Sb. rozh. tr.).

Pokud tedy obvinění umožnili čtyřem nezletilým dívkám (tj. z právního hlediska dětem) provozování prostituce v nočním klubu G. H., kdy takový život je spojen nejen s pohlavním stykem poskytovaným za úplatu, ale i s požíváním alkoholu v hojné míře a nezřídka i jiných návykových látek, nepochybně se vědomě podíleli na dalším prohlubování jejich rozumového, morálního a citového úpadku, což pro naplnění skutkové podstaty přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku plně postačuje. Ani v tomto směru tedy není napadené rozhodnutí založeno na dovolatelem vytýkané vadě.

Z hlediska důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze pak za právně relevantní považovat námitku obviněného J. N., že předmětný skutek byl odvolacím soudem vadně právně posouzen jako zločin obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zákoníku, ačkoliv měl být po právní stránce kvalifikován pouze jako trestný čin kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., jak to v posuzovaném případě správně učinil soud prvního stupně. Toto původní právní posouzení skutku podle dovolatele plně odráží soudem zjištěný skutkový stav věci, zejména tu podstatnou okolnost, že v inkriminovaném nočním klubu, který patřil společnosti, jejímž byl jednatelem, provozovala prostituci v rozsudku uvedená čtyři nezletilá děvčata, aniž by byla k této činnosti jakkoli přinucena. Provozovala ji tedy na základě předcházející dobrovolné dohody a svého vlastního svobodného rozhodnutí.

Při posuzování opodstatněnosti dovolání tohoto obviněného dospěl Nejvyšší soud k níže uvedeným závěrům:

V obecné rovině je nejprve třeba uvést, že skutková podstata trestného činu obchodování s lidmi podle § 232a tr. zák. byla do zákona č. 140/1961 Sb. (trestního zákona) zahrnuta novelou provedenou zákonem č. 537/2004 Sb. s účinností od 22. 10. 2004. Ustanovení § 232a tr. zák. obsahuje dvě samostatné základní skutkové podstaty, přičemž první se týká osob mladších osmnácti let (odstavec 1) a druhá ostatních osob (odstavec 2), u kterých navíc musí přistoupit použití násilí, pohrůžky násilím, lsti nebo zneužití omylu, tísně nebo závislosti takové osoby.

Trestného činu obchodování s lidmi podle § 232a odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zák. se dopustí pachatel, který přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá osobu mladší osmnácti let, aby jí bylo užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání; spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

Se zřetelem k povaze projednávaného případu je třeba dále se zabývat obsahem pojmu „zjednání“, za které se považuje uzavření jakékoliv smlouvy či dohody (i konkludentní), jež směřuje k tomu, aby osoby mladší osmnácti let bylo užito způsobem popsaným v odstavci 1 (zde odst. 1 písm. a/). To znamená že zde musí být projev vůle obou stran, tedy jak pachatele tak nezletilého. Pro nyní projednávanou věc je přitom podstatné, že podle dřívější i nyní platné právní úpravy (srov. 168 tr. zákoníku) – s odkazem na mezinárodní úmluvy a právo EU – je komerční zneužívání osob mladších osmnácti let (dětí) trestné bez ohledu na to, jakým způsobem byla taková osoba získána, tedy i bez ohledu na její výslovný souhlas. Není přitom podstatné, zda si tato osoba uvědomuje skutečný smysl takové smlouvy nebo dohody či nikoli. Z hlediska subjektivní stránky (úmyslného zavinění) je však třeba, aby pachatel při uzavírání smlouvy věděl, že na jejím základě bude osoby mladší osmnácti let užito některým ze způsobů přepokládaných v odstavci 1, § 232a tr. zák. (zde k pohlavnímu styku) a v tomto smyslu s ní tedy bude „obchodováno“.

Zatímco ustanovení § 232a tr. zák. chrání osoby mladší osmnácti let již v základní skutkové podstatě (odstavec 1/), u trestného činu kuplířství podle § 204 odst. 1 tr. zák. tomu tak není, protože předmětem útoku může být kdokoliv, což zjevně vyplývá z dikce „kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným“. Teprve znakem kvalifikované skutkové podstaty s vyšší trestní sazbou podle odstavce 3 písm. c) cit. ustanovení je okolnost spočívající v tom, že čin je páchán „na osobě mladší než osmnáct let“. Pokud jde o formu zavinění, pak tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby může být zahrnuta jak úmyslem pachatele (§ 4 tr. zák.), tak – vzhledem k ustanovení § 6 písm. b) tr. zák. – i zaviněním z nedbalosti (§ 5 tr. zák.).

Z výše uvedeného pak lze dovodit, že trestný čin obchodování s lidmi podle § 232a odst. 1, odst. 3 písm. d) tr. zák. je ve vztahu k trestnému činu kuplířství podle § 204 odst. 1 tr. zák. trestným činem speciálním (v právní nauce k tomu srov. Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon, Komentář II. díl., 6. doplněné a přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2004, str. 1226, 1371). Užití ustanovení o trestném činu kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. by proto u činu spáchaného v době, kdy do trestního zákona byla již začleněna skutková podstata podle § 232a tr. zák., přicházelo v úvahu jedině tehdy, pokud by pachatel nevěděl, že jeho jednání směřuje vůči osobě mladší osmnácti let, ačkoliv o této skutečnosti vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl (nedbalost). Ustanovení § 232a odst. 1 tr. zák. (i pozdější ustanovení § 168 odst. 1 tr. zákoníku) totiž vyžaduje – pokud jde věk poškozených – výlučně zavinění úmyslné.

V nyní posuzovaném případě však obvinění (dovolatelé) podle zjištění soudů zjednali k provozování prostituce dívky, o nichž věděli, že v inkriminované době ještě nedosáhly věku osmnácti let, což znamená, že jednali s vědomím toho, že předmětem útoku jsou mladistvé osoby (děti), jichž mělo být v rozsudku popsaným způsobem užito ke komerčním účelům (ochodování) v rámci podnikání v tzv. „erotické sféře (byznysu)“. Poněvadž čin byl spáchán v roce 2005, tedy před účinností nového trestního zákoníku, je skutek popsaný ve výroku rozhodnutí obou soudů podřaditelný jednak pod skutkovou podstatu trestného činu obchodování s lidmi podle § 232a odst. 1, odst. 3 písm. d) tr. zák. a zároveň pod jednočinně se sbíhající skutkovou podstatu trestného činu ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zák.

Vrchní soud v Olomouci rozhodl se zřetelem k ustanovení § 2 odst. 1 tr. zákoníku, podle nějž se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, přičemž podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější. Po vyhodnocení

trestnosti činu podle příslušných hledisek pak v případě obou dovolatelů použil pozdějšího trestního zákoníku a na stejném skutkovém základě (jaký zjistil již soud prvního stupně) je nově uznal vinnými zločinem obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) tr. zákoníku a přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, kterých se dopustili ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku.

S ohledem na skutečnosti rozvedené v předcházejících odstavcích dospěl Nejvyšší soud k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu netrpí žádnou z dovolateli vytýkaných vad, které bylo jinak z hlediska dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. možno považovat za právně relevantní.

Ze stejných důvodů pak nelze akceptovat ani právní názor vyjadřující se státní zástupkyně nejvyššího státního zastupitelství, podle kterého se obvinění (dovolatelé) nedopustili trestného činu, resp. zločinu obchodování s lidmi. Podle ní bylo namístě zjištěný skutek právně posuzovat (mj.) jako trestný čin kuplířství podle § 204 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., což znamená, že ve světle nové právní úpravy (trestní zákoník) bylo možno předmětné jednání posoudit již jen jako trestný čin kuplířství podle § 189 odst. 1 tr. zákoníku. Uvedené právní řešení – dovedeno do důsledků – by ovšem znamenalo zcela rezignovat na rozhodující skutkové zjištění soudů obou stupňů, totiž že obvinění (dovolatelé) na základě dohod uzavřených s několika nezletilými dívkami (dětmi) tyto osoby užili k jednoznačně komerčním cílům, konkrétně k pohlavnímu styku za úplatu (prostituci). Ustanovení o trestném činu kuplířství podle § 189 odst. 1 tr. zákoníku, které mělo být podle státní zástupkyně v daném případě použito, však osobám mladším osmnácti let (dětem) žádnou zvláštní ochranu neposkytuje. Tu jim – v souladu s mezinárodními úmluvami – zajišťuje právě speciální ustanovení § 232a odst. 1 tr. zák., resp. § 168 odst. 1 tr. zákoníku.

Vzhledem k tomu, že dovolání obviněných G. H. a J. N. nebyla v jejich relevantně uplatněné argumentaci shledána jakkoliv opodstatněnými, přičemž dovolání obviněného G. H. bylo nadto z větší části opřeno o námitky, které pod použitý hmotně právní dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ani žádný jiný z důvodů dovolání podle § 265b odst. 1 tr. ř. podřaditelné nejsou, rozhodl Nejvyšší soud tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se obě podaná dovolání odmítají jako zjevně neopodstatněná.